

Programverksamhet i Kriminalvården

Kriminalvården har som mål att enbart bedriva brotts- och missbruksrelaterade program som har forskningsstöd för effekter på återfall.

Ett led i detta arbete är att programmen prövas av en vetenskaplig panel. För att ett program ska bli godkänt (ackrediterat) krävs bland annat:

- en tydlig, vetenskapligt förankrad förändringsmodell
- att effektiva metoder används
- att det säkerställs att programmet genomförs på rätt sätt och av kompetent personal.

Innan ett program bedöms för ackreditering prövas det vanligtvis i begränsad skala under utveckling. Efter ackreditering är avsikten att programmen ska bli tillgängliga för alla klienter som har behov av dem.

Följande program bedrivs för närvarande:

Allmän kriminalitet

Brotts-Brytet
Cognitive Skills
One-to-One
ETS - Enhanced Thinking Skills
ART prepare, för ungdomar

Motivation

Vinn - Särskilt utarbetat för kvinnor
BSF - Beteende-Samtal-Förändring

Väld

ART - Aggression Replacement Training
IDAP - Integrated Domestic Abuse Programme
VPP - Violence Prevention Programme

Missbruk

Våga välja
PRISM - Programme for Reducing Individual Substance misuse
12-steg
Prime for Life
Återfallspreventionsprogrammet

Sexualbrott

ROS Relation och Samlevnad - grupp/individuellt

Mer information om Kriminalvårdens behandlingsarbete hittar du på vår hemsida:
www.kriminalvarden.se/behandlingsprogram.

Här finner du även kontaktuppgifter dit du kan vända dig för att få mer information om de olika programmen.

Kriminalvården

Behandlingsprogram

Våga Välja

Kriminalvården

www.kriminalvarden.se

601 80 Norrköping
Tel: 077-22 80 800
Fax: 011-496 36 40

Best.nr. 4879
Fax: 011-496 35 17

Våga välja

Våga välja är ett behandlingsprogram som utgår från att vi genom att ändra våra tankar aktivt kan styra våra handlingar. Programmet vilar på en kognitiv beteendeterapeutisk grund. Syftet med behandlingen är att förhindra återfall i missbruk genom att medvetandegöra individens tankestrukturer och högrisksituationer.

Våga välja har utvecklats inom den kanadensiska kriminalvården och visat sig framgångsrikt. I den svenska kriminalvården har programmet använts sedan år 2001, det ackrediterades 2005. Just nu bedrivs programmet på ett tjugotal behandlingsanstalter och behandlingsavdelningar runt om i Sverige. I första hand erbjuds manliga klienter intagna på behandlingsavdelningar att delta i Våga välja, men programmet genomförs även på kvinnoavdelningar med stor framgång.

Våga välja bygger på social inlärningsteori där det förutsätts att inlärd beteenden kan läras om. Enligt denna metod lär sig missbrukaren att använda droger genom att observera förebilder i sin omgivning och genom egna erfarenheter. För att lära om krävs det att klienten hittar de situationer som utlöser ett missbruk och tränar in strategier för att hantera dem på ett annorlunda sätt. En aktiv del av programmets innehåll är att öva och modellera situationer som kan komma att bli svåra efter frigivning från anstalt.

Programmet genomförs i slutna grupper om upp till åtta deltagare och två gruppleddare. Innan programmet påbörjas undertecknas ett kontrakt där skyldigheter och rättigheter regleras för deltagare och gruppleddare.

För att gruppen ska fungera poängteras vikten av tystnadsplikt och att bemöta de övriga deltagarna med respekt och hövlighet. En grundförutsättning för medverkan i programmet är att deltagaren uppfattar missbruket som ett problem och är villig att aktivt arbeta med sin problematik med målsättningen att minska eller helt sluta med droger.

För att kunna mäta hur deltagarna tillgodogör sig kunskapen görs tester före och efter genomfört program. Efter avslutat program får deltagaren möjlighet att framföra sina synpunkter på programmet i ett utvärderingsformulär. Samtidigt ger programledaren också feedback på deltagarens insatser under programtiden. Deltagarna får dessutom själva skatta i vilken utsträckning de tycker att de fått hjälp att närma sig de mål som de satt upp inför sitt deltagande i programmet.

Som en viktig del av programledarutbildningen och för kvalitetssäkring av programmet videoinspelas alla programträffar. Dessa granskas sedan av programledarnas handledare, som finns till hands för feedback och stöd.

Våga välja

Våga Välja är ett ackrediterat behandlingsprogram utvecklat av den kanadensiska kriminalvården och bedrivs i första hand på Kriminalvårdens särskilda behandlingsanstalter och behandlingsavdelningar.

Målgrupp

Manliga drogmissbrukare som är i slutet av sin verkstälighet på anstalt. I de fall kvinnliga intagna önskar genomgå programmet bedrivs det för närvarande på två kvinnoanstalter i Sverige.

Teori

Ett kognitivt beteendeterapeutiskt manualstyrt program som bygger på social inlärningsteori.

Metod

Gruppsessioner samt individuella möten.

Innehåll

- Programmet består av nio delar:
- Introduktion
- Alkohol- och drogekunskap
- Självhävdelseträning
- Social färdighetsträning
- Droger och arbete
- Fritid och livsstil
- Planering av framtiden
- Återfallsprevention
- Repetition och avslutning

Omfattning

25 gruppträffar á 2 ½ timmar, plus tre individuella träffar á en timme per deltagare.

Programledning

Två kriminalvårdare/frivårdsinspektörer med utbildning i Våga Välja.

Utvärdering och forskning

Intagna som genomfört behandling i Kriminalvårdens program Våga Välja har en klart minskad risk för återfall i brott, visar Kriminalvårdens första mätning av återfallsbrottslighet.